

ספר יהושע – מראי מקומות
שיעור מס' 6
פרק ב

**פרק ב' פסוק א'. "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בְּנֵי־נֹן מִן־הַשְּׁטִיִּים שְׁנַיִם־אֲנָשִׁים מִרְגָּלִים
חָרָשׁ לְאֹמֶר לָכֵן רָאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זֹנָה
וַשְּׂמָה רָחַב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה"**

1. תענית דף ט,א: "מת משה נסתלקו כולן, שנאמר ואכחד את שלשת הרעים בירח אחד. וכי בירח אחד מתו והלא מרים מתה בניסן, ואהרן באב, ומשה באדר אלא מלמד שנתבטלו שלש מתנות טובות שנתנו על ידן, ונסתלקו כולן בירח אחד".
2. **קידושין דף לז,א** "בשלמא למ"ד מושב כל מקום שאתם יושבים משמע היינו דכתיב ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח ממחרת הפסח אכול מעיקרא לא אכול אלמא אקרוב עומר והדר אכול אלמא למ"ד לאחר ירושה וישיבה ניכול לאלתר לא הוו צריכי דכתיב ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד בואם אל ארץ נושבת את המן אכלו עד בואם אל קצה ארץ כנען אי אפשר לומר עד בואם אל ארץ נושבת שכבר נאמר אל קצה ארץ כנען וא"א לומר אל קצה ארץ כנען שהרי כבר נאמר עד בואם אל ארץ נושבת הא כיצד בשבעה באדר מת משה ופסק מן מלירד והיו מסתפקין ממן שבכליהם עד ששה עשר בניסן תניא אידך ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה וכי ארבעים שנה אכלו והלא ארבעים שנה חסר שלשים יום אכלו אלא לומר לך עוגות שהוציאו ממצרים טעמו בהם טעם מן"
3. **בהמשך שם**: "תניא אידך בשבעה באדר מת משה ובשבעה באדר נולד מנין שבשבעה באדר מת שנאמר וימת שם משה עבד ה' וכתוב ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום וכתוב ויהי אחרי מות משה עבד ה' וכתוב משה עבדי מת ועתה קום עבור וכתוב עברו בקרב המחנה וצוו את העם לאמר הכינו לכם צידה כי בעוד שלשת ימים תעברו את הירדן וכתוב והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון צא מהן שלשים ושלשה ימים למפרע הא למדת שבשבעה באדר מת משה ומנין שבשבעה באדר נולד משה שנאמר ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבא שאין ת"ל היום מה ת"ל היום מלמד שהקדוש ברוך הוא יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחדש לחדש שנאמר את מספר ימך אמלא"
4. **ובתוס' שם ד"ה צא**: "פי' בקונטרס שלשים יום עמדו בערבות מואב לבכי ומשנצטוו יהושע להסיען הכינו להם צדה לדרך ג' ימים כדכתיב בעוד שלשת ימים אתם עוברים נמצא שכלו שלשים יום אבל משה בז' בניסן ולמחרת ביום ח' דיבר הקב"ה עם יהושע שקודם לכן לא דיבר עמו שאין השכינה שורה מתוך עצבות והיינו דכתיב והעם עלו מן הירדן בעשור לחודש". **"והקשה ר"י** מקרא אחרינא דכתיב ביהושע ויהי מקצה שלשת ימים ויאמר יהושע אל העם התקדשו כי מחר יעשה ה' בקרבכם נפלאות ומקצה שלשת ימים היינו יום עשירי וקאמר להו למחר אלמא ב"א עברו וקרא קאמר בעשור לחדש"
5. **בהמשך דברי התוס' שם**: "ויש מפרשים שהקב"ה דיבר עם יהושע ביום ל' דאבל משה שהוא ז' בניסן ואף על גב דאין שכינה שורה מתוך עצבות מ"מ מקצת היום ככולו וקאמר להו בעוד שלשת ימים תעברו את הירדן לבד מאותו יום שעומד בו ויהושע אמר להם מקצה ג' ימים עם אותו יום שנתייחד עמו הדבור דהיינו ל"ב כי מחר יעשה ה' נפלאות דהיינו ל"ג יום ויום עשירי בחודש".
6. **רש"י כאן"על כרחי אני צריך לומר שבתוך ימי אבל משה שלחם** שהרי לסוף ג' ימים שתמו ימי אבל משה עברו את הירדן שמשם אנו למדים שמת משה בז' אדר כשאתה מונה ל"ג למפרע מיום שעלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון-וע"כ משנשתלחו המרגלים לא

עברו את הירדן עד יום החמישי שנאמר וישבו שם שלשת ימים עד שבו הרודפים בו בלילה ויעברו ויבאו אל יהושע בן נון וישכם יהושע בבוקר ויסעו מהשיטים הרי יום ד' וילינו שם טרם יעברו¹ נמצא שלא עברו עד יום ה'."

7. **פירוש הגר"א פ"א פי"א**, "פירש רש"י בתוך אבל משה אבל קשה לפירושו דאם כן לא מוכח שבו' באדר מת משה כיון שאין אנו יודעין כמה ימים היה זה בתוך אבל משה **ונראה שבאותו יום שתמו ימי אבל משה דהיינו יום ו' בניסן, באותו יום שלח מרגלים** ובאותו יום באו אצל רחב ושלחה אותם תחילת ליל שביעי וישבו בהר יום ז' ויום ח' וליל ט' הרי שלשת ימים ובאותה הלילה הלכו ליהושע וישכם יהושע בבוקר יום ט' וילינו שם טרם יעברו ליל י' וביום י' עברו את הירדן" ע"כ.

8. **מנחות דף ל,א** "אמר רבי יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב שמנה פסוקים שבתורה, יחיד קורא אותן בבית הכנסת וכו' דתניא וימת שם משה עבד ה'. אפשר משה חי וכתב וימת שם משה אלא עד כאן כתב משה מכאן ואילך כתב יהושע בן נון".

9. **התוס' שם** "מה שנוהגין לומר צידוק הדין בשבת במנחה פירש רב שר שלום גאון על שנפטר משה רבינו באותה שעה לפיכך נמנעו מלעסוק בתורה משום דאמרינן חכם שמת כל בתי מדרשות שבעיר בטילין וקשה דהא כתיב וכו', **ועוד קשה דבסדר עולם משמע דבשבעה באדר שמת משה בו ערב שבת היה דקתני ואחר הפסח בעשרים ושנים סבבו את העיר כל אנשי המלחמה הקף פעם אחת ויהי ביום השביעי וישכימו בבוקר וגו' רבי יוסי אומר יום שבת היה והשתא משהתחילו לסבב לו בכ"ב בניסן א"כ יום שביעי שהיה שבת כ"ח בניסן היה ומדכ"ח בניסן שבת שבעה באדר ערב שבת".**

10. **פסחים דף נח,ב** "תמיד כל השנה כולה קרב כהלכתו, נשחט בשמונה ומחצה וקרב בתשע ומחצה. ובערב הפסח נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה. חל להיות בשבת כחל להיות בשני בשבת" ופרש"י "כאילו חל בשני בשבת - חד מימות החול נקט. ואית דאמרי יומא קמא דשבתא דחזי לארביסר נקט, וחד בשבתא לא חזי לארביסר, דלא בד"ו פסח, ולא מילתא היא, שהרי על פי הראייה היו מקדשין".

11. **ובתוספות שם** "אין צריך לפרש דדוקא נקט שני דהוא יומא קמא דמיקלע ביה ארבעה עשר דחד בשבתא לא חזי לארביסר דלא בד"ו פסח דהא ע"כ לרבא דמוקי לה בשני בשבת דעלמא לא הוי שני בשבת דוקא דהא לא בערב הפסח מיירי הוא הדין לאביי אם לא יהיה דוקא אין לחוש ורש"י שהקשה דעל פי הראייה היו מקדשין אין נראה לר"י דאע"ג דהיו מקדשין על פי הראייה היו נזהרין שלא יבאו תרי שבי בהדי הדדי דאמרינן בהדיא פרק קמא דראש השנה (דף כ.). מאיימין על העדים על החדש שנראה בזמנו לומר שלא ראוי".